

Baltijas Apgabala šķīrētiesas R E G L A M E N T S

VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. Pastāvīgās šķīrētiesas nosaukums:
 - 1.1. latviešu valodā – **Baltijas Apgabala šķīrētiesa**;
 - 1.2. krievu valodā – **Областной Балтийский третейский суд**;
 - 1.3. angļu valodā – **Baltic Region arbitration court**, turpmāk tekstā - **ŠĶĪRĒJIESA**.
2. ŠĶĪRĒJIESAS dibinātājs ir biedrība “ARBITRS”, kas reģistrēta Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā ar vienoto reģistrācijas numuru 40008240094, mājaslapas adrese <http://www.arbitrs.lv/kontakti.html>.
3. Baltijas Apgabala šķīrētiesa darbojas pastāvīgi, pamatojoties uz Šķīrētiesu likuma, citiem Latvijas Republikā spēkā esošiem normatīviem aktiem, starptautiskajiem līgumiem un konvencijām, kas attiecas uz šķīrētiesu darbību, šīs ŠĶĪRĒJIESAS reglamentu, turpmāk tekstā – REGLEMENTS, un pušu vienošanos.
4. ŠĶĪRĒJIESAS darbu vada ŠĶĪRĒJIESAS priekšsēdētājs, turpmāk tekstā – Priekšsēdētājs, kas veic ŠĶĪRĒJIESAS REGLEMENTĀ noteiktās funkcijas, lai pārraudzītu un nodrošinātu ŠĶĪRĒJIESAS darbību.
5. Priekšsēdētāju ieceļ ŠĶĪRĒJIESAS dibinātājs, patstāvīgi nosakot iecelšanas termiņu un kārtību.
6. Priekšsēdētāja prombūtnes laikā viņu aizstāj viņa iecelta persona.
7. Visa sarakste notiek latviešu valodā, uz Priekšsēdētāja apstiprinātām vienota parauga veidlapām.
8. Likumā, līgumā vai REGLEMENTĀ noteiktajā kārtībā ieceltais šķīrētiesnesis/šķīrētiesneši izšķir jebkuru civiltiesisku strīdu, ja puses ir noslēgušas par to šķīrētiesas līgumu, izņemot strīdus, kuri ar likumu nav pakļauti izskatīšanai šķīrētiesās (Šķīrētiesu likuma 5.pants).
9. Izšķirot strīdu, ŠĶĪRĒJIESA vadās pēc likumiem un darījuma paražām, par kuru piemērošanu puses ir vienojušās, ciktāl tāda pušu vienošanās nav pretrunā Latvijas Civillikuma 19., 24. un 25.panta noteikumiem.
10. Ja puses nav vienojušās par to, pēc kādiem likumiem vai kādām darījuma paražām apspriežamas to savstarpējās attiecības, vai ŠĶĪRĒJIESA atzinusi to par spēkā neesošu, pušu tiesiskajai attiecībai piemērojamais likums nosakāms saskaņā ar Latvijas Civillikuma Ievada noteikumiem.

ŠĶĪRĒJIESAS PRIEKŠSĒDĒTĀJS

11. Priekšsēdētājs vada ŠĶĪRĒJIESAS darbu, pārraugot REGLEMENTA un likuma ievērošanu šķīrētiesas procesā.
12. Priekšsēdētājam ir pienākums:
 1. apstiprināt vienotu korespondences nosūtīšanas kārtību;
 2. iecelt šķīrētiesnesi;
 3. pirms ŠĶĪRĒJIESAS nolēmuma apstiprināšanas pārbaudīt vai šķīrētiesas process notika atbilstoši šķīrētiesas līguma vai šā likuma D daļas noteikumiem;
 4. nodot lietu atkārtotai izskatīšanai, citam šķīrētiesas sastāvam, ja šķīrētiesas process nenotika atbilstoši šķīrētiesas līgumam, ŠĶĪRĒJIESAS REGLEMENTA vai Šķīrētiesu noteikumiem;

5. nodot lietu atkārtotai izskatīšanai, citam šķīrētiesas sastāvam, ja šķīrētiesnesis nav parakstījis spriedumu;
 6. apstiprināt šķīrētiesneša parakstu uz šķīrētiesas nolēmumiem;
 7. organizēt šķīrētiesas dokumentu glabāšanu atbilstoši likumā noteiktajā arhīvu glabāšanas kārtībai;
 8. pieņemt apmeklētājus un reģistrēt iesniegtos dokumentus.
13. Priekšsēdētājam ir tiesības:
1. ar savu lēmumu samazināt vai palielināt tiesvedības maksu;
 2. atļaut tiesvedības maksu samaksāt vēlāk, bet ne ilgāk par sešiem mēnešiem;
 3. izprasīt no PID izziņas par atbildētāju deklarētām dzīvesvietām;
 4. izprasīt no valsts un pašvaldības iestādēm ziņas, kas nepieciešamas šķīrētiesas procesa izskatīšanā.
14. Priekšsēdētājs uzticētos pienākumus veic godprātīgi, ar lielu atbildības sajūtu, sabiedriskā kārtībā uz brīvprātības principiem.

ŠĶĪRĒJIESAS LĪGUMS

15. Šķīrētiesas līgums ir vienošanās par strīda, kas jau radies vai var rasties nākotnē, nodošanu izšķiršanai ŠĶĪRĒJIESĀ.
16. Šķīrētiesas līgumu var noslēgt rīcībspējīga persona, neatkarīgi no pilsonības un dzīvesvietas un Latvijā vai ārvalstī reģistrēta juridiska persona, vai cits privāto tiesību subjekts.
17. Pušu vienošanās par strīda nodošanu ŠĶĪRĒJIESAI (*šķīrētiesas līgums*) var būt izteikta:
 1. kā atsevišķs līgums;
 2. kā speciāls noteikums pušu līgumā (*šķīrētiesas klausula*);
 3. pusēm apmainoties ar vēstulēm, faksogrammām, telegrammām vai izmantojot citus telekomunikācijas līdzekļus, kas nodrošina, ka tiek fiksēta pušu griba nodot strīdu vai iespējamo strīdu izšķiršanai ŠĶĪRĒJIESĀ.
18. Ja puses vienojušās par strīda nodošanu izšķiršanai šķīrētiesā, bet nav noteikušas konkrētu šķīrētiesu, un, ja prasītājs iesniedzis prasību BALTIJAS APGABALA ŠĶĪRĒJIESĀ, un otra puse tam piekrīt, tad strīds ir pakļauts šai ŠĶĪRĒJIESAI.
19. ŠĶĪRĒJIESAS līgumā puses var vienoties par šķīrētiesnešu skaitu, strīda izšķiršanas kārtību (*mutvardu vai rakstveida šķīrētiesas process*), strīda izšķiršanas vietu, šķīrētiesas procesa valodu, piemērojamo likumu un citiem jautājumiem saskaņā ar likumu un šo REGLEMENTU.
20. Personas, kas noslēgušas līgumu par strīda nodošanu izšķiršanai ŠĶĪRĒJIESĀ, nav tiesīgas no tā atteikties, ja likumā vai līgumā noteiktajā kārtībā šķīrētiesas līgums nav grožīts vai atcelts. Šķīrētiesas līgums ir spēkā, kamēr nav izbeigusies tiesiskā attiecība, kuras sakarā tas noslēgts.
21. Ja vienošanās par strīda nodošanu izšķiršanai ŠĶĪRĒJIESĀ kā atsevišķs noteikums ir ietverts pušu noslēgtajā līgumā, šī vienošanās uzskatāma par patstāvīgu līgumu. Ja līguma termiņš izbeidzies vai līgums atzīts par spēkā neesošu, vienošanās par strīda nodošanu izšķiršanai ŠĶĪRĒJIESĀ paliek spēkā.
22. Strīds ir pakļauts ŠĶĪRĒJIESAI, ja tas ir aptverts ar šķīrētiesas līgumu un ja saskaņā ar Civilprocesa likumu un REGLEMENTA 8.punkta nosacījumiem, tas nav pakļauts ekskluzīvai valsts tiesu kompetencei.
23. Ja puses ir vienojušās par strīdu, izrietošu no konkrēta līguma, nodošanu izšķiršanai ŠĶĪRĒJIESĀ, prezumējams, ka puses ir vienojušās par jebkura strīda, kas izriet no šī līguma, kas skar to vai tā pārkāpšanu, izbeigšanu vai spēkā neesamību, izšķiršanu ŠĶĪRĒJIESĀ.
24. Par strīda pakļautību lemj pati ŠĶĪRĒJIESA arī gadījumos, kad kāda no pusēm apstrīd šķīrētiesas līguma esamību vai tā spēkā esamību.
25. Puse var iesniegt iesniegumu par to, ka strīds vai tā daļa nav pakļauti ŠĶĪRĒJIESAI, ne vēlāk kā termiņā, kāds noteikts atsauksmes iesniegšanai.

26. Ja strīda pakļautība ŠĶĪRĒJIESAI ir apstrīdēta līdz šķirētiesas sastāva iecelšanai, minēto jautājumu izlemj Priekssēdētājs, bet ja pakļautība ir apstrīdēta pēc šķirētiesas sastāva iecelšanas, šo jautājumu izlemj ŠĶĪRĒJIESAS sastāvs. Priekssēdētājs ir tiesīgs izlemt, ka strīds nav pakļauts ŠĶĪRĒJIESAI un atdot prasītājam prasības pieteikumu atpakaļ bez izskatīšanas, ja prasītājs nav iesniedzis pierādījumus, ka starp pusēm pastāv šķirētiesas līgums vai puses vienojušās par strīda nodošanu izšķiršanai citai šķirētiesai.
27. ŠĶĪRĒJIESA jautājumu par strīda pakļautību tai var izlemt jebkurā šķirētiesas procesa stadijā. Parasti ŠĶĪRĒJIESAS sastāvs to izlemj pirmām kārtām, tomēr ŠĶĪRĒJIESAS sastāvs ir tiesīgs uzsākt vai turpināt šķirētiesas procesu un izlemt šo jautājumu, pieņemot spriedumu. Ja iebildumi par to, ka strīda daļa nav pakļauta šķirētiesai, pusei rodas sakarā ar prasības papildinājumiem vai grozījumiem, pretprasību vai tās papildinājumiem vai grozījumiem, minētie iebildumi jāizsaka nekavējoties, līdzko ŠĶĪRĒJIESA uzsāk šo prasījumu izšķiršanu. Ja puse noteiktajā termiņā nav iesniegusi ŠĶĪRĒJIESĀ iesniegumu par to, ka strīds vai tā daļa nav pakļauta ŠĶĪRĒJIESAI, puse nav tiesīga vēlāk izteikt šādus iebildumus un tā uzskatāma par atteikušos no savām tiesībām celt šādus iebildumus, tai skaitā tiesai, kurai jālej jaftājums par izpildu raksta izsniegšanu.
28. Ja tiek atzīst, ka strīds vai tā daļa nav pakļauta ŠĶĪRĒJIESAI, šķirētiesnesis izbeidz tiesvedību strīdā vai tā daļā, pieņemot lēmumu par šķirētiesas procesa izbeigšanu vai atsevišķā daļā.
29. Ja starp pusēm ir domstarpības par šķirētiesas līguma esamību vai spēkā esamību, bet šķirētiesnesis ir atzinis, ka strīds ir pakļauts ŠĶĪRĒJIESAI, ŠĶĪRĒJIESA ir tiesīga izšķirt strīdu kā pakļautu tai.

ŠĶĪRĒJIESAS PROCESA SAGATAVOŠANA

30. Šķirētiesas process sākas ar brīdi, kad prasības pieteikums iesniegts ŠĶĪRĒJIESĀ.
31. Pusēm ir tiesības brīvi noteikt šķirētiesas procesa kārtību. Ja puses par to nav vienojušās, tad strīdu izšķir rakstveida procesā, saskaņā ar šī REGLEMENTA noteikumiem.
32. Pusēm ir tiesības brīvi noteikt strīda izšķiršanas vietu. Ja puses par to nav vienojušās, strīda izšķiršanas vietu nosaka Priekssēdētājs, saskaņojot to ar šķirētiesnesi, kuram nodota izšķiršanai konkrētā lieta.
33. Pēc iespējamā prasītāja pieteikuma vispārējās jurisdikcijas tiesa pēc parādnieka vai viņa mantas atrašanās vietas Civilprocesa likuma noteiktajā kārtībā var nodrošināt prasību. Pieteikums par prasības nodrošinājumu vai pieteikums par prasības nodrošinājuma grozīšanu nav uzskatāms par šķirētiesas vienošanās neievērošanu un nav šķērslis strīda izšķiršanai šķirētiesā.
34. Prasības pieteikumā norāda:
 - 34.1. prasītāja vārdu, uzvārdu, personas kodu, deklarēto dzīvesvietu, bet, ja tādas nav, — dzīvesvietu; juridiskajai personai — tās nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi. Prasītājs var norādīt savu tāluņa numuru vai elektroniskā pasta adresi, ja piekrīt saziņai ar šķirētiesu izmantot tālruni vai elektronisko pastu;
 - 34.2. atbildētāja vārdu, uzvārdu, personas kodu, deklarēto dzīvesvietu un deklarācijā norādīto papildu adresi, bet, ja tādas nav, — dzīvesvietu; juridiskajai personai — tās nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi. Atbildētāja personas kodu vai reģistrācijas numuru norāda, ja tas ir zināms;
 - 34.3. ja prasību cel pārstāvis, — prasītāja pārstāvja vārdu, uzvārdu, personas kodu un adresi saziņai ar šķirētiesu; juridiskajai personai — tās nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi;
 - 34.4. prasībās par naudas summas piedziņu — kreditiestādes nosaukumu un tā konta numuru, kurā veicama samaksa, ja šāds kunds ir;
 - 34.5. prasības priekšmetu, summu, prasības summas aprēķinu;
 - 34.6. prasības pamatu un pierādījumus, kas to apstiprina;
 - 34.7. prasītāja prasījumus;

- 34.8. pievienoto dokumentu sarakstu;
- 34.9. citas ziņas, ja tās nepieciešamas lietas izskatīšanai.
35. Prasības pieteikumam pievieno:
- 35.1. šķīrējtiesas līgumu, ja vien tas nav ietverts līgumā, kura sakarā strīds radies;
- 35.2. līgumu, kura sakarā strīds radies;
- 35.3. dokumentus, uz kuriem prasītājs atsaucas prasības pieteikumā.
36. Prasības pieteikumu iesniedz šķīrējtiesai, pievienojot tikpat norakstu, cik ir šķīrējtiesas procesa dalībnieku.
37. Dokumenti ŠĶĪRĒJTIESTĀ tiek iesniegti oriģinālā vai to apstiprinātās kopijas. Apstiprināt dokumentu kopijas var Priekssēdētājs vai viņa iecelts šķīrējtiesnesis.
38. Ja prasības pieteikums neatbilst likuma un/vai REGLEMENTĀ prasībām, tad šķīrējtiesnesis atstāj to bez virzības un nosaka termiņu trūkumu novēršanai, kas nevar būt mazāks par 5 (piecām) dienām. Ja noteiktajā termiņā trūkumi netiek novērsti, prasības pieteikums tiek atstāts bez izskatīšanas un kopā ar iesniegtajiem dokumentiem nosūtīts iesniedzējam. Šajā gadījumā, pēc prasītāja rakstveida lūguma, kurā norādīti bankas rekvizīti, un, kas iesniegts viena mēneša laikā no prasības pieteikuma nosūtīšanas dienas, tiesāšanās izdevumi tiek pārskaitīti iesniedzējam, ieturot 20% (divdesmit procentus) no tiesvedības maksas un 10 % (desmit procentus) no šķīrējtiesneša honorāra.
39. ŠĶĪRĒJTIESTA nosūta pusēm paziņojumu par ŠĶĪRĒJTIESTAS procesa uzsākšanu, šķīrējtiesneša/u iecelšanu, lietas izskatīšanas laiku un citu svarīgu informāciju, kas nepieciešama pušu tiesību nodrošināšanai, piedāvājot 15 (piecpadsmit) dienu laikā no paziņojuma nosūtīšanas dienas iesniegt ŠĶĪRĒJTIESTĀ atsauksmi (ja vien atsauksme jau nav sniegtā) uz prasītāja nosūtīto prasības pieteikumu, nosūtot atsauksmes norakstu un tam pievienoto dokumentu kopijas pārējiem lietas dalībniekiem.
40. Atsauksmē atbildētājam jānorāda:
- 40.1. vai viņš atzīst prasību pilnīgi vai kādā tās daļā;
- 40.2. savus iebildumus pret prasību un to pamatojumu;
- 40.3. pierādījumus, kas apstiprina viņa iebildumus pret prasību un to pamatojumu, kā arī likumu, uz kuru tie pamatoti;
- 40.4. lūgumus par pierādījumu pieņemšanu vai izprasīšanu; citus apstākļus, kurus viņš uzskata par nozīmīgiem lietas izskatīšanā.
41. Atsauksmes neiesniegšana nav šķērslis lietas izskatīšanai. ŠĶĪRĒJTIESTA turpina procesu, neuzskatot šādu neiesniegšanu par prasības atzīšanu, ja vien šķīrējtiesas līgumā nav noteikts citādi.
42. Pusēm ir tiesības iepazīties ar lietas materiāliem, iepriekš vienojoties ar Priekssēdētāju par laiku un vietu.
43. Mutvārdu procesā līdz brīdim, kad uzsākta lietas izskatīšana pēc būtības, rakstveida procesā atsauksmes sniegšanas termiņā, atbildētājs var iesniegt pretprasību, kuru var izšķirt kopā ar prasību, ja pretprasības priekšmets aptverts ar šķīrējtiesas līgumu. Pretprasība iesniedzama rakstveidā. Uz pretprasību attiecīnāmi REGLEMENTĀ noteikumi, kas attiecas uz prasības pieteikumu. Gadījumā, ja pretprasība iesniegta pēc šajā punktā norādītā termiņa, ŠĶĪRĒJTIESTAI ir tiesības to neizskatīt.
44. Lietas izskatīšana mutvārdu procesā pēc būtības sākās ar šķīrējtiesneša ziņojumu par lietas apstākļiem.
45. Puse var rakstveidā grozīt un papildināt prasību – mutvārdu procesā līdz brīdim, kad tiek uzsākta lietas izskatīšana pēc būtības, - rakstveida procesā termiņā, kas dota atsauksmes sniegšanai. Ja šīs tiesības tiek izmantotas, atbildētājs šķīrējtiesneša noteiktajā termiņā var iesniegt rakstveida atsauksmi, tajā norādot vai viņš atzīst prasību pilnīgi vai kādā tās daļā; savus iebildumus pret prasību un to pamatojumu; pierādījumus, kas apstiprina viņa iebildumus pret prasību un to pamatojumu, kā arī likumu, uz kuru tie pamatoti; lūgumus par pierādījumu

- pieņemšanu vai izprasišanu; citus apstākļus, kurus viņš uzskata par nozīmīgiem lietas izskatīšanā.
46. ŠĶIRĒJTIESA pēc pušu vienošanās šķirētiesas līgumā, strīdu izšķir mutvārdu vai rakstveida procesā. Ja par to nav pušu vienošanās, to var noteikt šķirētiesnesis, paziņojot par to pusēm.
 47. ŠĶIRĒJTIESA rīko mutvārdu procesu arī tad, ja puses vienojušās par rakstveida procesu, bet kāda no pusēm līdz nolēmuma pieņemšanai pieprasī mutvārdu procesu.
 48. ŠĶIRĒJTIESA savlaicīgi paziņo pusēm par šķirētiesas sēdi. Paziņojumu par ŠĶIRĒJTIESAS sēdi nosūta lietas dalībniekiem vai nodod pret parakstu ne vēlāk kā 15 (*piecpadsmit*) dienas pirms sēdes, ja puses nav vienojušās par īsāku termiņu.
 49. ŠĶIRĒJTIESAS sagatavotos dokumentus (spriedumus, lēmumus, paziņojumus u.c.) nosūta pasta vai elektroniskā pasta sūtījumā. Dokumentus, kurus sagatavo un iesniedz šķirētiesai puse (prasības pieteikumu, atsauksmi par prasību u.c.), šķirētiesa, ja tas noteikts šķirētiesas reglamentā, otrai pusei nosūta pasta vai elektroniskā pasta sūtījumā vai paziņo par to saņemšanu šķirētiesā un iespējām ar tiem iepazīties..
 50. Šķirētiesas nosūtītie dokumenti uzskatāmi par saņemtiem izsniegšanas dienā, ja tie ir piegādāti un izsniegti adresātam personīgi. Ja tie ir nosūtīti ar pasta sūtījumu, uzskatāms, ka tie saņemti septītajā dienā pēc pasta sūtījuma nosūtīšanas dienas, bet, ja tie nosūtīti elektroniskā pasta sūtījumā, uzskatāms, ka tie saņemti divu darbdienu laikā pēc nosūtīšanas dienas.
 51. ŠĶIRĒJTIIESAS sastāvs var pieprasīt, lai puses iesniedz papildus dokumentus vai citus pierādījumus.
 52. Visi rakstveida pierādījumi ir jāiesniedz valodā, kurā notiek process. Ja rakstveida pierādījums ir svešvalodā, tad ŠĶIRĒJTIESĀ iesniedzams tā notariāli apliecināts tulkojums valodā, kurā notiek process, vai valsts valodā.

ŠĶIRĒJTIESNEŠU IECELŠANA, NORAIĐIŠANA

53. Šķirētiesnesis ir fiziska persona, kas atbilstoši šķirētiesas līguma un šī REGLEMENTA noteikumiem ir iecelta strīda izšķiršanai.
54. Šķirētiesnesis tiek izraudzīts no šķirētiesnešu saraksta, kas reģistrēts Uzņēmumu reģistrā atbilstoši Šķirētiesu likuma 8.panta noteikumiem.
55. Gadījumā, ja strīds tiek izšķirts trīs vai vairāk šķirētiesnešu sastāvā, šķirētiesneši no sava vidus ievēl šķirētiesnesi-referentu.
56. Šķirētiesnesi strīda izšķiršanai ar lēmumu ieceļ Priekšsēdētājs, ņemot vērā pušu vienošanos un likuma ierobežojumus, ievērojot pušu līdztiesību.
57. Ja puses nav vienojušās par strīda izšķiršanu konkrētā šķirētiesā, Priekšsēdētājs par šķirētiesnesi ieceļ puses izraudzītu šķirētiesnesi, kas izraudzīts no šķirētiesnešu saraksta. Savukārt, ja puses pašas nav izraudzījušas šķirētiesnesi vai radies strīds par šķirētiesnesi, šķirētiesnesis tiek iecelts REGLEMENTA 55.punkta kārtībā.
58. Pirms iecelt personu par šķirētiesnesi, Priekšsēdētājam ir jāsaņem viņa piekrišana būt par šķirētiesnesi konkrēta strīda izšķiršanai, kurā ietverts arī apliecinājums šķirētiesneša atbilstībai Šķirētiesu likuma 14.panta prasībām.
59. Šķirētiesneša atbilstību Šķirētiesu likuma 14.panta otrās daļas prasībām apliecinā izglītības dokuments un paša šķirētiesneša apliecinājums, ka nepastāv likuma noteiktie ierobežojumi.
60. Šķirētiesnesis uzskatāms par ieceltu ar to brīdi, kad Priekšsēdētājs savu lēmumu noformējis rezolūcijas formā.
61. Šķirētiesnesi var noraidīt:
 - 61.1. ja viņš neatbilst likuma prasībām;
 - 61.2. ja pastāv apstākļi, kuri izraisa pamatotas šaubas par viņa objektivitāti un neatkarību;
 - 61.3. ja viņš ir personīgi tieši vai netieši ieinteresēts lietas iznākumā;

- 61.4. ja viņš atrodas laulībā vai radniecības attiecībās līdz trešajai pakāpei vai svainības attiecībās līdz otrajai pakāpei ar kādu no lietas dalībniekiem vai ŠĶĪRĒJTIESAS Priekšsēdētāju, vai tās dibinātāju.
62. Puses var vienoties par šķirētiesnesa noraidīšanas kārtību. Ja tādas vienošanās nav, tad puse, kura vēlas noraidīt šķirētiesnesi, 15 (*piecpadsmiņi*) dienu laikā no dienas, kad tā uzzinājusi par šķirētiesnesa iecelšanu vai tai kļuvis zināms kāds no REGLEMENTA 60.punktā minētajiem apstākļiem, iesniedz ŠĶĪRĒJTIESĀ rakstisku šķirētiesnesa noraidījuma pieteikumu, norādot tajā noraidāmo šķirētiesnesi un noraidījuma pamatu.
63. Šķirētiesnesim pieteikto noraidījumu izlemj tas šķirētiesas sastāvs, kas izšķir konkrēto lietu arī gadījumos, kad strīds tiek izšķirts šķirētiesnesim vienpersoniski.
64. Ja Priekšsēdētājam kļūst zināmi apstākļi, kas var būt par pamatu šķirētiesneša noraidīšanai, viņš nekavējoties par tiem informē abas puses un izskaidro to tiesības iesniegt ŠĶĪRĒJTIESĀ attiecīgā šķirētiesneša noraidījuma pieteikumu.
65. Šķirētiesneša pilnvaras izbeidzas:
 - 65.1. ja pieņemts šķirētiesneša noraidījums;
 - 65.2. ja šķirētiesnesis atteicies no strīda izšķiršanas;
 - 65.3. ja puses vienojas par šķirētiesneša pilnvaru izbeigšanu;
 - 65.4. ar šķirētiesneša nāvi.
66. Līdz strīda izšķiršanas uzsākšanai šķirētiesnesis var atteikties no strīda izšķiršanas, rakstiski paziņojot par to Priekšsēdētājam.
67. Ja šķirētiesneša pilnvaras izbeigušās, jaunu šķirētiesnesi ieceļ Civilprocesa likuma 499.panta noteiktajā kārtībā.
68. Priekšsēdētājs atceļ šķirētiesnesi, ja puses vienojušās par šķirētiesneša atcelšanu.
69. Šķirētiesnesis tiek atcelts ar Priekšsēdētāja lēmumu, ar kuru vienlaicīgi tiek iecelts cits šķirētiesnesis.

STRĪDA IZŠĶIRŠANA ŠĶĪRĒJTIESĀ

70. Ievērojot pušu noslēgto šķirētiesas līgumu, ŠĶĪRĒJTIESA rīko sēdes, lai noklausītos pušu paskaidrojumus un iebildumus, kā arī lai pārbaudītu pierādījumus (*mutvārdū process*), vai izšķir strīdu, pamatojoties tikai uz iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem un materiāliem (*rakstveida process*). Ja puses neiesniedz atsauksmes vai rakstveida pierādījumus noteiktajā laikā, ŠĶĪRĒJTIESA turpina procesu un izšķir strīdu pamatojoties uz tās rīcībā esošajiem pierādījumiem. Atsauksmes vai rakstveida pierādījumu neiesniegšana nevar būt par pamatu lietas izskatīšanas atlīkšanai.
71. Ievērojot REGLEMENTA un pušu vienošanās noteikumus, ŠĶĪRĒJTIESA var noturēt šķirētiesas procesu tādā veidā, kādā tā uzskata par lietderīgu, ar nosacījumu, ka strīds izšķirams bez liekas vilcināšanās un ka pusēm tiek dotas vienādas iespējas izklāstīt savu viedokli, iesniegt pierādījumus un tiek ievērots pušu līdztiesības un sacīkstes princips.
72. Ja kāds no mutvārdu procesa dalībniekiem nepārvalda valodu, kurā notiek process, ŠĶĪRĒJTIESA, pēc lietas dalībnieka lūguma pieaicina tulku. Procesa dalībniekam, kuram nepieciešamas tulks, ne vēlāk, kā 10 (*desmit*) dienas pirms paredzētās ŠĶĪRĒJTIESAS sēdes jāiesniedz ŠĶĪRĒJTIESAI rakstisks iesniegums par tulka pieaicināšanu un maksājuma dokumentu par tulka pakalpojumu samaksu REGLEMENTA pielikumā noteiktajā apmērā. Tulks tiek pieaicināts pēc tam, kad šķirētiesas procesa dalībnieks ir iemaksājis ŠĶĪRĒJTIESĀ atlīdzību par tulka pakalpojumiem.
73. Gadījumā, ja puse, kura lūgusi tulka pieaicināšanu, bet REGLEMENTA 71.kārtībā nav veikusi pakalpojuma apmaksu, šķirētiesa var uzskatīt šādu puses rīcību par šķirētiesas procesa apzinātu vilcināšanu vai atteikšanos no pieteiktā lūguma.
74. Ja puses bez attaisnojoša iemesla neierodas uz šķirētiesas rīkoto sēdi vai neiesniedz rakstveida vai citus pierādījumus, šķirētiesnesis turpina procesu un izšķir strīdu, pamatojoties uz

- esošajiem pierādījumiem. Gadījumā, ja puse šķīrētiesas noteiktajā laikā neiesniedz pieprasītos pierādījumus, šķīrētiesa var uzskatīt šādu puses rīcību par šķīrētiesas procesa apzinātu vilcināšanu un nevēlēšanos šos pierādījumus izmantot savā labā.
75. Par attaisnojošu neierašanās iemeslu pusei nekavējoties, bet ne vēlāk kā 2 (*divas*) darba dienas pirms šķīrētiesas sēdes, rakstiski jāziņo ŠĶĪRĒJTIESTAI, pievienojot pierādījumus norādītajiem apstākļiem. To, vai neierašanās iemesls ir attaisnojams, izlemj ŠĶĪRĒJTIESA. Kā operatīvs saziņas līdzeklis var tikt izmantots elektroniskais pasts, nekavējoties pa pastu obligāti nosūtot dokumenta oriģinālu.
 76. ŠĶĪRĒJTIESTAS sēdes ir slēgtas. Personas, kas nav procesa dalībnieki, var būt klāt ŠĶĪRĒJTIESTAS sēdē tikai ar pušu piekrišanu.
 77. Fiziskās personas savas lietas ved pašas vai ar pilnvarotu pārstāvju starpniecību. Pārstāvību noformē ar notariāli apliecinātu pilnvaru.
 78. Juridisko personu lietas ved to amatpersonas, kas darbojas likumā, statūtos vai nolikumā piešķirto pilnvaru ietvaros, vai arī citi juridisko personu pilnvaroti pārstāvji.
 79. Gan juridiskai personai, gan fiziskai personai šķīrētiesas procesā vienlaicīgi var būt tikai viens pilnvarotais pārstāvis.
 80. Puses šķīrētiesas procesā var pieaicināt advokātu juridiskās palīdzības sniegšanai.
 81. ŠĶĪRĒJTIESA nepublicē un nesniedz ziņas par šķīrētiesas procesu personām, kas nav lietas dalībnieki.
 82. Pierādīšanas līdzekļi ŠĶĪRĒJTIESTĀ var būt pušu paskaidrojumi, rakstveida pierādījumi, lietiskie pierādījumi un ekspertu atzinumi. Pierādījumus iesniedz puses. Katrai pusei jāpierāda tie apstākļi, uz kuriem tā atsaucas kā uz savu prasījumu vai iebildumu pamatojumu. ŠĶĪRĒJTIESA var pieprasīt, lai puses iesniedz papildu dokumentus vai citus pierādījumus. Pēc puses motivēta rakstveida lūguma ŠĶĪRĒJTIESA var pieprasīt, lai otra puse iesniedz papildu dokumentus vai citus pierādījumus.
 83. ŠĶĪRĒJTIESA nosaka pierādījumu pieļaujamību, atbilstību un pamatošību.
 84. Ja puses nav vienojušās citādi, puse var grozīt un papildināt prasību līdz tiek uzsākta strīda izšķiršana pēc būtības. Ja šajā gadījumā tiek palielināts prasības apmērs, pusei papildus jāsamaksā attiecīgie šķīrētiesas procesa izdevumi.
 85. ŠĶĪRĒJTIESTAS sēdes protokolē tikai tad, ja kāda no pusēm to ir lūgusi un iemaksājusi atlīdzību par sekretāra pakalpojumiem.
 86. Lūgums par sēdes protokolēšanu jāiesniedz un atlīdzība par sekretāra pakalpojumiem jāapmaksā ne vēlāk kā 10 (*desmit*) dienas pirms noteiktās šķīrētiesas sēdes. Gadījumā, ja puse lūdz sēdes protokolēšanu, bet nav veikusi pakalpojuma apmaksu, ŠĶĪRĒJTIESA var uzskatīt šādu puses rīcību par šķīrētiesas procesa apzinātu vilcināšanu vai atteikšanos no pieteiktā lūguma.
 87. Protokolu raksta ŠĶĪRĒJTIESTAS izraudzīts sekretārs.
 88. Protokolā norāda:
 - 88.1. ŠĶĪRĒJTIESTAS nosaukumu, lietas numuru;
 - 88.2. izskatīšanas vietu, datumu un puses;
 - 88.3. atzīmes par pušu piedalīšanos lietas izskatīšanā;
 - 88.4. šķīrētiesneša (*šķīrētiesnešu*), sekretāra, ekspertu, tulku un citu lietas dalībnieku vārdus un uzvārdus;
 - 88.5. strīda izšķiršanas gaitas īsu aprakstu;
 - 88.6. pušu prasījumus un citus pušu izklāstītus svarīgus paziņojumus;
 - 88.7. iemeslus strīda izšķiršanas atlikšanai vai izbcigšanai;
 89. Protokolu paraksta sekretārs, šķīrētiesnesis ar savu parakstu apliecina protokola pareizību. Pēc tiesas sēdes, protokols pievienojams lietas materiāliem.
 90. Pusēm ŠĶĪRĒJTIESTAS procesā ir tiesības, REGLEMENTA noteiktajā kārtībā:

- 90.1. iepazīties ar lietas materiāliem, izdarīt no tiem izrakstus un izgatavot kopijas;
 - 90.2. piedalīties tiesas sēdē, ja tā tiek izskatīta mutvārdū procesā;
 - 90.3. pieteikt noraidījumus;
 - 90.4. iesniegt pierādījumus, piedalīties pierādījumu pārbaudišanā;
 - 90.5. pieteikt lūgumus;
 - 90.6. dot tiesai mutvārdū un rakstveida paskaidrojumus;
 - 90.7. izteikt savus argumentus un apsvērumus;
 - 90.8. celt iebildumus pret citu lietas dalībnieku lūgumiem, argumentiem un apsvērumiem;
 - 90.9. saņemt ŠĶIRĒJTIIESAS pieņemtos nolēmumus un citus lietā esošo dokumentu norakstus.
90. Prasītājs turklāt ir tiesīgs:
- 90.1. pilnīgi vai daļēji atteikties no prasības;
 - 90.2. samazināt prasījumu apmēru;
 - 90.3. rakstveidā grozīt prasības pamatu vai priekšmetu vai palielināt prasījumu apmēru, šī RĪGLAMENTĀ noteiktā termiņā un kārtībā.
91. Atbildētājs ir tiesīgs pilnīgi vai daļēji atzīt prasību, celt iebildumus pret prasību vai celt pretprasību.
 92. Ja pārkāpts vai nav ievērots kāds no šķirētiesas procesa noteikumiem, puse, kas piedalās šķirētiesas procesā, nekavējoties, bet ne vēlāk kā 5 (*piecu*) dienu laikā tiklīdz tai par šo pārkāpumu ir kļuvis zināms vai vajadzētu kļūt zināmam, iesniedz ŠĶIRĒJTIIESAI un otrai pusei rakstveida iebildumus. Par iebildumu pamatotību lemj ŠĶIRĒJTIIFSA. Ja puse neiesniedz iebildumus, uzskatāms, ka tā ir atteikusies no savām tiesībām celt šādus iebildumus.

PIERĀDĪJUMI

93. Pierādījumi ir ziņas, uz kuru pamata ŠĶIRĒJTIIESA nosaka tādu faktu esamību vai neesamību, kuriem ir nozīme lietas izspriešanā.
94. Katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.
95. Pierādījumus iesniedz puses un citi lietas dalībnieki.
96. Pierādījumus iesniedz ŠĶIRĒJTIIESĀ ne vēlāk kā 7 (*septiņas*) dienas pirms šķirētiesas sēdes, ja ŠĶIRĒJTIESA nav noteicis citu termiņu pierādījumu iesniegšanai.
97. Lietas iztiesāšanas laikā pierādījumus var iesniegt pēc puses vai citu lietas dalībnieku motivēta lūguma, ja tas nekavē lietas iztiesāšanu vai ŠĶIRĒJTIESA savlaicīgas pierādījumu neiesniegšanas iemeslus atzinusi par attaisnojošiem, vai pierādījumi ir par faktiem, kuri kļuvuši zināmi lietas izskatīšanas laikā.
98. Ja lietas dalībnieks iesniedz pierādījumus pēc tam, kad notecējis termiņš, un ŠĶIRĒJTIESA savlaicīgas neiesniegšanas iemeslus neatzīst par attaisnojošiem, ŠĶIRĒJTIIESA šādu puses rīcību var uzskatīt par tīšu šķirētiesas procesa vilcināšanu.
99. Ja ŠĶIRĒJTIIESA atzīst, ka par kādu no faktiem, uz kuriem pamatoti puses prasījumi vai iebildumi, nav iesniegti pierādījumi, tā paziņo par to pusēm un, ja nepieciešams, nosaka termiņu pierādījumu iesniegšanai. Ja šķirētiesas līgumā nav noteikts citādi, ŠĶIRĒJTIESA pēc puses motivēta rakstiska lūguma var noteikt ekspertīzi. Ekspertīze tiek noteikta gadījumos, kad strīdā nozīmīgu faktu noskaidrošanai nepieciešamas speciālas zināšanas zinātnē, tehnikā, mākslā vai citā nozarē.
100. Ja ŠĶIRĒJTIIESA atzīst puses lūgumu par pamatotu, tad tā pieņem lēmumu par ekspertīzes noteikšanu vai ekspertu pieaicināšanu. Puses pēc ŠĶIRĒJTIIESAS pieprasījuma iesniedz ekspertam nepieciešamās ziņas vai dokumentus, uzrāda preces vai citus priekšmetus. Ekspertīze notiek tikai tad, ja puse, kas to pieteikusi, ieprickš samaksājusi par eksperta pakalpojumiem. Gadījumā, ja puse pieprasī ekspertīzes veikšanu, bet nav veikusi pakalpojuma apmaksu, ŠĶIRĒJTIESA var uzskatīt šādu puses rīcību par šķirētiesas procesa apzinātu vilcināšanu vai atteikšanos no pieteiktā lūguma.

101. ŠĶĪRĒJTIESA savā lēmumā par ekspertīzes noteikšanu norāda, kuros jautājumos nepieciešams eksperta atzinums un kam uzdots izdarīt ekspertīzi.
102. Pēc puses lūguma ŠĶĪRĒJTIESA uzaicina ekspertu piedalīties šķīrētiesas sēdē. Par eksperta atzinumu puses var uzdot ekspertam jautājumus.

PROCESUĀLIE TERMIŅI

103. Procesuālās darbības izpilda šajā REGLAMENTĀ noteiktajos termiņos. Ja procesuālie termiņi šajā REGLAMENTĀ nav noteikti, tos nosaka ŠĶĪRĒJTIESA. Procesuālo darbību izpildīšanai nosaka precīzu datumu vai termiņu līdz noteiktam datumam, vai laika periodu (*mēnešos, dienās vai stundās*). Ja procesuālā darbība nav jāizpilda noteiktā datumā, to var izpildīt visā noteiktā termiņa laikā.
104. Procesuālā termiņa tecējums, kas aprēķināms mēnešos vai dienās, sākas nākamajā dienā pēc datuma vai pēc notikuma, kas nosaka tā sākumu.
105. Procesuālā termiņa tecējums, kas aprēķināms stundās, sākas nākamajā stundā pēc notikuma, kas nosaka tā sākumu.
106. Termiņš, kas skaitāms mēnešos, noteik termiņa pēdējā mēneša attiecīgā datumā. Ja mēnešos skaitāmais termiņš beidzas tādā mēnesī, kuram nav attiecīga datuma, tas noteik šā mēneša pēdējā dienā. Termiņš, kas noteikts līdz konkrētam datumam, noteik iepriekšējā dienā.
107. Ja termiņa pēdējā diena ir sestdiena, svētdiena vai likumā noteikta svētku diena, par termiņa pēdējo dienu skaitāma nākamā darba diena.
108. Procesuālo darbību, kurai noteik termiņš, var izpildīt termiņa pēdējā dienā līdz pulksten divdesmit četriem. Ja procesuālā darbība izpildāma ŠĶĪRĒJTIESĀ, termiņu uzskata par notecējušu termiņa pēdējā dienā pulksten sešpadsmitos. Tomēr, ja atsauksmes, pieteikumi vai citi sūtījumi nodoti sakaru iestādē termiņa pēdējā dienā līdz pulksten divdesmit četriem, tie uzskatāmi par nodotiem termiņā.
109. Tiesības izpildīt procesuālās darbības zūd līdz ar šī REGLAMENTA vai ŠĶĪRĒJTIESAS noteiktā termiņa notecēšanu. Šādā gadījumā ŠĶĪRĒJTIESA var atstāt iesniegumu, atsauksmi, lūgumu, sūdzību vai cita veida pieprasījumu/lūgumu bez izskatīšanas, dokumentu vai vēstuli pievienojot šķīrētiesas lietai.
110. Apturot šķīrētiesas procesu, termiņa tecējums tiek apturēts. Termiņa tecējums apstājas brīdī, kad radies apstāklis, kas ir par pamatu šķīrētiesas procesa apturēšanai. Procesuālā termiņa tecējums turpinās no dienas, kad atjaunots šķīrētiesas process.
111. Nokavētos procesuālos termiņus pēc puses pieteikuma var atjaunot ŠĶĪRĒJTIESA, ja tā atzīst nokavēšanas iemeslus par attaisnojošiem. Atjaunojot nokavēto termiņu, ŠĶĪRĒJTIESA vienlaikus atļauj izpildīt nokavēto procesuālo darbību.
112. ŠĶĪRĒJTIESAS noteiktos termiņus var pagarināt pēc puses pamatota pieteikuma.
113. Ja pieteikums par termiņa pagarināšanu vai nokavētā termiņa atjaunošanu iesniegts līdz šķīrētiesneša/u iecelšanai, tad to var izlemt Priekssēdētājs.

ŠĶĪRĒJTIESAS PROCESA IZDEVUMI

114. ŠĶĪRĒJTIESAS procesa izdevumi ir ar strīda izšķiršanu saistītie izdevumi un ar lietas vešanu saistītie izdevumi, kas maksājami atbilstoši REGLEMENTAM
115. Ar strīda izšķiršanu saistītie izdevumi ir:
 1. šķīrētiesas tiesvedības maksa;
 2. šķīrētiesneša honorārs;
 3. summas, kas jāizmaksā ekspertiem, tulkiem un sekretāram;
 4. lietas materiālu nosūtīšana;
 5. šķīrētiesnešu ceļa un uzturēšanās izdevumi;
 6. citi iespējamie ar strīda izšķiršanu saistītie izdevumi, kuru samaksas kārtību nosaka šķīrētiesas sastāvs, ievērojot REGLEMENTA noteikumus.

116. Ar lietas vešanu saistītie izdevumi ir:
1. izdevumi par saņemto juridisko palīdzību;
 2. lietas materiālu kopēšana;
 3. izdevumi, kas saistīti ar ierašanos no/uz ŠĶIRĒJTIESTU;
 4. ar pierādījumu savākšanu saistītie izdevumi;
 5. ar sludinājuma ievietošanu laikrakstā saistītie izdevumi.
117. ŠĶIRĒJTIESTAS tiesvedības maksa un šķirējtiesneša honorārs ir aprēķināms no prasības summas, strīda sarežģības un šķirējtiesnešu skaita, kas izšķir attiecīgu strīdu, kā arī vai lieta tiek skatīta rakstveida vai mutvārdu procesā, atbilstoši REGLEMENTA pielikumam un Priekšsēdētāja lēmumam.
118. Šķirējtiesas procesa izdevumu apmērs ar Priekšsēdētāja lēmumu var tikt grozīts, nemot vērā strīda sarežģību, strīda izspriešanai nepieciešamo laiku, kā arī jebkurus citus ar strīda izšķiršanu saistītos apstāklus.
119. Priekšsēdētājs ir tiesīgs pēc puses lūguma vai pēc savas iniciatīvas samazināt vai palielināt šķirējtiesas tiesvedības maksas apmēru, atlīkt vai sadalīt to maksāšanu termiņā, kas nav ilgāks par sešiem mēnešiem.
120. Pusei, kuras labā taisīts spriedums, ŠĶIRĒJTIESTA piespriež no otras puses samaksātos šķirējtiesas procesa izdevumus, ja vien puses nav vienojušās par savādāku kārtību.
121. Ja prasītājs atsakās no prasības un to neuztur, tad prasītāja samaksātos šķirējtiesas procesa izdevumus šajā gadījumā atbildētājs neatlīdzina.
122. Tomēr, ja prasītājs neuztur savus prasījumus tāpēc, ka atbildētājs tos pēc prasības iesniegšanas labprātīgi apmierinājis, ŠĶIRĒJTIESTA pēc prasītāja lūguma piespriež no atbildētāja prasītāja samaksātos šķirējtiesas procesa izdevumus.
123. Puses var vienoties par šķirējtiesas procesa izdevumu sadalījumu starp tām.
124. Ja tiek palielināta prasības summa, atbilstoši piemaksājama tiesvedības maksa.
125. Ja puses noslēdza izlīgumu un tajā nav vienojušās par šķirējtiesas procesa izdevumu sadali savā starpā, tos pēc puses iesnieguma sadala ŠĶIRĒJTIESTA.
126. Ar lietas vešanu saistītie izdevumi ir atlīdzināmi šādos apmēros:
1. izdevumi juridiskās palīdzības samaksai:
 - a) prasībās, kurām ir mantisks raksturs un kurās prasības summa nepārsniedz EUR 8500, — to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 15 procentiem no prasījumu apmierinātās daļas,
 - b) prasībās, kurām ir mantisks raksturs un kurās prasības summa ir no EUR 8501 līdz EUR 57000, — to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par EUR 1500,
 - c) prasībās, kurām ir mantisks raksturs un kurās prasības summa pārsniedz EUR 57001, — to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 3 procentiem no prasījumu apmierinātās daļas,
 - d) prasībās, kurām nav mantiska rakstura, — to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par EUR 1500,
 - e) prasībās, kurām nav mantiska rakstura, un lietās, kuras šķirējtiesa atzinusi par sarežģītām, — to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par EUR 2200.
 2. ar pierādījumu savākšanu saistītie izdevumi — to faktiskajā apmērā;
127. ŠĶIRĒJIESA var noteikt mazāku apmēru atlīdzināmo izdevumu juridiskās palīdzības samaksai, ievērojot taisnīguma un samērīguma principu, kā arī izvērtējot objektīvos ar lietas saistītos apstāklus, it īpaši — lietas sarežģības un apjomīguma pakāpi, tiesas sēžu skaitu lietas izskatīšanas laikā un tiesu instanci, kurā prasība tiek izskatīta.
128. Šķirējtiesas procesa izdevumus iekāsē un administrē ŠĶIRĒJTIESTAS dibinātājs.

ŠĶIRĒJTIESTAS PROCESA ATLIKŠANA UN APTURĒŠANA

129. ŠĶĪRĒJTIESAI ir pienākums atlikt strīda izšķiršanu, ja uz tiesas sēdi neierodas kāds no lietas dalībniekiem un viņam nav paziņots par sēdes laiku un vietu, REGLEMENTA noteiktajā kārtībā.
130. ŠĶĪRĒJTIESA var atlikt strīda izšķiršanu:
 1. ja atzīst, ka nav iespējams izšķirt strīdu tāpēc, ka nav ieradies kāds lietas dalībnieks, kā arī sekretārs, eksperts vai tulks;
 2. pēc lietas dalībnieka lūguma, lai dotu viņam iespēju iesniegt papildu pierādījumus;
 3. pēc lietas dalībnieka lūguma, lai dotu pusēm iespēju vienoties par izlīguma slēgšanu;
 4. pēc ŠĶĪRĒJTIESAS iniciatīvas, ja tas nepieciešams pušu interešu nodrošināšanai.
131. Nākamās ŠĶĪRĒJTIESAS sēdes dienu un laiku šķīrētiesnesis paziņo lietas dalībniekiem pret parakstu uzziņas lapā vai ar paziņojumu.
132. ŠĶĪRĒJTIESAI ir pienākums apturēt šķīrētiesas procesu, ja:
 1. mirusi fiziskā persona vai beigusi pastāvēt juridiskā persona, kas strīdā ir puse, un ja apstrīdētā tiesiskā attiecība pieļauj tiesību pārņemšanu - līdz tiesību pārņēmēja noteikšanai vai likumiskā pārstāvja iecelšanai;
 2. puse zaudējusi rīcībspēju - līdz likumiskā pārstāvja iecelšanai;
 3. ŠĶĪRĒJTIESĀ rakstveidā ir iesniegta pušu savstarpeja vienošanās par šķīrētiesas procesa apturēšanu - līdz pušu savstarpējā vienošanās noteiktajam termiņam.
133. ŠĶĪRĒJTIESA pēc lietas dalībnieka vai savas iniciatīvas var apturēt tiesvedību, ja:
 1. puse slimības vai citu attaisnojušu iemeslu dēļ nespēj piedalīties strīda izšķiršanā - līdz brīdim, kad atkrituši minētie apstākli;
 2. ŠĶĪRĒJTIESA nosaka ekspertīzi – līdz brīdim, kad ŠĶĪRĒJTIESĀ iesniegts eksperta/u atzinums.
134. Par šķīrētiesas procesa apturēšanu ŠĶĪRĒJTIESA pieņem lēmumu, kuru noformē atsevišķa procesuāla dokumenta veidā. Lēmumā norādāmi apstākļi, līdz kuru iestāšanās vai izbeigšanās brīdim šķīrētiesas process apturēts, vai termiņš, uz kādu šķīrētiesas process apturēts.
135. Šķīrētiesas procesu atjauno ŠĶĪRĒJTIESA ar lēmumu pēc savas iniciatīvas vai pēc lietas dalībnieku pieteikuma, lēmumu noformējot rezolūcijas veidā.

PRASĪBAS ATSTĀŠANA BEZ IZSKATIŠANAS

136. ŠĶĪRĒJTIESA atstāj prasību bez izskatišanas, ja:
 1. prasītājs nav ievērojis attiecīgajai lietu kategorijai noteikto lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatišanas kārtību vai līdz prasības celšanai nav veicis likumā noteiktos pasākumus, lai noregulētu savu strīdu ar atbildētāju;
 2. prasības pieteikumu iesniegusi rīcībnespējīga persona vai persona, kurai nodibināta aizgādnība atbilstoši Civillikuma 365.panta noteikumiem;
 3. prasību prasītāja vārdā cēlusi persona, kura nav tam likumā noteiktajā kārtībā pilnvarota;
 4. strīds prasības lietā starp tām pašām pusēm, par to pašu priekšmetu un uz tā paša pamata atrodas tās pašas vai citas tiesas izskatišanā.
137. ŠĶĪRĒJTIESA var atstāt prasību bez izskatišanas, ja prasītājs vai viņa pārstāvis atkārtoti neierodas tiesā un nav lūdzis izskatīt lietu viņa prombūtnē.
138. ŠĶĪRĒJTIESA pieņem lēmumu par šķīrētiesas procesa atstāšanu bez izskatišanas arī pēc prasītāja lūguma.
139. Par prasības atstāšanu bez izskatišanas ŠĶĪRĒJTIESA pieņem lēmumu atsevišķa procesuāla dokumenta veidā.
140. Ja prasība atstāta bez izskatišanas, prasītājs ir tiesīgs no jauna iesniegt prasības pieteikumu ŠĶĪRĒJTIESĀ, ievērojot REGLEMENTĀ noteikto kārtību.
141. Pieņemot lēmumu par prasības atstāšanu bez izskatišanas, prasītājam izsniedz visus, ŠĶĪRĒJTIESĀ iesniegtos un saņemtos, konkrētās lietas, dokumentus.

142. Pieņemot lēmumu par prasības atstāšanu bez izskatīšanas, ar strīda izšķiršanu veiktos maksājumus, neatgriež.

ŠĶIRĒJIESAS PROCESA IZBEIGŠANA

143. ŠĶIRĒJIESA pieņem lēmumu par šķirētiesas procesa izbeigšanu, ja:
- 143.1. prasītājs atsauc savu prasību;
 - 143.2. puses vienojas par strīda izbeigšanu ar izlīgumu;
 - 143.3. ŠĶIRĒJIESA atzīst, ka strīds nav pakļauts šķirētiesai;
 - 143.4. fiziskā persona, kas ir viena no pusēm, ir mirusi vai juridiskā persona, kas ir viena no pusēm, ir beigusi pastāvēt un tiesiskā attiecība nepieļauj tiesību pārņemšanu vai puses ir vienojušās, ka process šādā gadījumā izbeidzams.
144. Ja šķirētiesas process izbeigts ŠĶIRĒJIESAS REGLEMENTA 143.1. vai 143.2. pantā norādīto iemeslu dēļ, atkārtota griešanās ŠĶIRĒJIESĀ vai griešanās tiesā strīdā starp tām pašām pusēm, par to pašu priekšmetu un uz tā paša pamata nav pieļaujama.
145. Ja šķirētiesas process izbeigts ŠĶIRĒJIESAS REGLEMENTA 143.4. pantā norādīto iemeslu dēļ vai ja fiziskā persona, kas ir viena no pusēm, ir mirusi vai juridiskā persona, kas ir viena no pusēm, ir beigusi pastāvēt un puses ir vienojušās, ka šķirētiesas process šādā gadījumā izbeidzams, puses ir tiesīgas griezties tiesā.
146. Ja šķirētiesas process izbeigts prasītājam atsaucot prasību vai pusēm vienojoties un noslēdzot izlīgumu, atkārtota griešanās ŠĶIRĒJIESĀ vai griešanās ŠĶIRĒJIESĀ strīdā starp tām pašām pusēm, par to pašu priekšmetu un uz tā paša pamata nav pieļaujama.
147. Pieņemot lēmumu par šķirētiesas procesa izbeigšanu, ar strīda izšķiršanu veiktos maksājumus, neatgriež.

ŠĶIRĒJIESAS NOLĒMUMI

148. ŠĶIRĒJIESAS nolēmums (*spriedums vai lēmums*) stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.
149. ŠĶIRĒJIESAS lēmums tiek pieņemts par strīda izšķiršanas atlikšanu un citiem jautājumiem, neizsprižot lietu pēc būtības.
150. ŠĶIRĒJIESA, secinot, ka visi apstākļi, kas saistīti ar strīdu, ir noskaidroti, pabeidz mutvārdu procesu un mutiski paziņo sprieduma rezolutīvo daļu.
151. Ja sarežģītā lietā šķirētiesnesis atzīst, ka šajā ŠĶIRĒJIESAS sēdē nav iespējams taisīt spriedumu, tad ŠĶIRĒJIESA nosaka nākamo sēdi tuvāko 14 (*četrpadsmit*) dienu laikā, kurā mutiski paziņo sprieduma rezolutīvo daļu.
152. Ja puse vēlas, šķirētiesneša parakstu uz nolēmuma var apstiprināt notariāli, samaksu par to veic puse, kas to rakstveidā pieprasījusi, iesniedzot maksājuma uzdevumu, kas apliecinā maksājuma veikšanu, atbilstoši šī REGLEMENTA pielikuma noteikumiem. Gadījumā, ja puse, kura pieteikusi šādu lēmumu, ŠĶIRĒJIESAS noteikta termiņa nav veikusi samaksu, uzskatās, ka puse ir atteikusies no pieteiktā lūguma
153. Šķirētiesas sastāvs 14 dienu laikā pēc tam, kad civiltiesisko strīdu izskatījis pēc būtības, taisa spriedumu un triju darbadienu laikā no tā taisīšanas dienas nosūta to pusēm.
154. Visi nolēmumi (*lemumi un spriedumi*) ŠĶIRĒJIESĀ, ja ŠĶIRĒJIESAS sastāvs sastāv vairāk kā no viena šķirētiesneša, tiek pieņemti ar vienkāršu balsu vairākumtu. Šķirētiesnesis nevar atturēties no balsošanas.
155. ŠĶIRĒJIESAS nolēmumi stājas spēkā tā pieņemšanas dienā, tie nav pārsūdzami.
156. ŠĶIRĒJIESA spriedumu taisa rakstveidā, un to paraksta visi šķirētiesneši.
157. Šķirētiesas spriedumā norāda:
1. Šķirētiesas sastāvu;
 2. Sprieduma taisīšanas datumu un šķirētiesas procesa norises vietu;

3. ziņas par pusēm — fiziskās personas vārdu, uzvārdu, personas kodu, cītus personas identifikācijas datus un deklarētās dzīvesvietas adresi vai citu saziņai izmantojamu adresi, juridiskās personas nosaukumu, reģistrācijas numuru, cītus personu identificējošus datus un juridisko adresi;
 4. strīda priekšmetu;
 5. sprieduma motivējumu, ja puses nav vienojušās citādi;
 6. secinājumu par prasības pilnīgu vai daļēju apmierināšanu vai par pilnīgu vai daļēju noraidīšanu un sprieduma būtību;
 7. piedzenamo summu, ja spriedums taisīts par naudas piedziņu, atsevišķi norādot galveno parādu un procentus, laiku, par kādu procenti piespriesti, prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus un arī šo procentu apmēru;
 8. konkrēto mantu un tās vērtību, kas piedzenama mantas neesības gadījumā, ja spriedums taisīts par mantas atdošanu natūrā;
 9. kam, kādas darbības un kādā termiņā jāizpilda, ja spriedums uzliek par pienākumu izpildīt noteiktas darbības;
 10. kāda sprieduma daļa attiecas uz katru prasītāju, ja spriedums taisīts vairāku prasītāju labā, vai kāda sprieduma daļa jāizpilda katram atbildētājam, ja spriedums taisīts pret vairākiem atbildētājiem;
 11. šķirētiesas procesa izdevumus un to sadalījumu starp pusēm;
 12. pušu izdevumus par juridisko palīdzību lietā, ja tādi ir, un to sadalījumu starp pusēm;
 13. citu informāciju, ko tiesas sastāvs uzskata par nepieciešamu.
158. Katra puse, paziņojot par to otrai pusei, līdz sprieduma izpildei var lūgt ŠĶIRĒJIESU:
- 158.1. izlabot jebkuru spriedumā matemātiskā aprēķina vai pārrakstīšanās klūdu. Šādas klūdas spriedumā ŠĶIRĒJIESA var labot arī pēc savas iniciatīvas;
 - 158.2. izskaidrot spriedumu. Sprieduma izskaidrojums no tā pieņemšanas brīža klūst par sprieduma neatņemamu sastāvdaļu;
 - 158.3. trīsdesmit dienu laikā no sprieduma nosūtišanas dienas pieņemt papildu spriedumu, ja spriedumā nav izšķirta kāda līdz sprieduma pieņemšanai iesniegtā prasība. Ja ŠĶIRĒJIESA uzskata lūgumu par pamatotu, tā šo lūgumu izlemj, taisot papildu spriedumu.
159. Sprieduma labošana, izskaidrošana un papildsprieduma taisīšana izlemjama sēdē, par to paziņojot pusēm. ŠĶIRĒJIESA aicina puses izteikt savu viedokli, ja sprieduma labošanas rezultātā var mainīties sprieduma rezolutīvā daļa. Pušu neierašanās nav šķērslis jautājuma par sprieduma labošanu, izskaidrošanu un papildsprieduma taisīšanu izlemšanai. Papildspriedums taisāms tādā pašā kārtībā kā spriedums.
160. ŠĶIRĒJIESA veicina pušu strīda noregulēšanu ar izlīgumu. Ja šķirētiesas procesa laikā puses noslēdz izlīgumu, šādam ŠĶIRĒJIESAS lēmumam ir tāds pats juridisks spēks kā ŠĶIRĒJIESAS spriedumam.
161. Šķirētiesneša parakstu uz nolēmumiem apliecina Priekšsēdētājs ar savu parakstu un ŠĶIRĒJIESAS zīmogu.

NOBEIGUMS JAUTĀJUMI

162. ŠĶIRĒJIESAS nolēmums pusēm ir obligāts un izpildāms labprātīgi, ŠĶIRĒJIESAS nolēmumā noteiktajā termiņā.
163. Labprātīgai sprieduma izpildei nosaka termiņu, kas nav īsāks par 5 (piecām) dienām no ŠĶIRĒJIESAS sprieduma nosūtišanas dienas.
164. Ja ŠĶIRĒJIESAS nolēmums netiek pildīts, ieinteresētā puse ir tiesīga grīcīties Civilprocesa likuma noteiktajā kārtībā ar pieteikumu par izpildu raksta izsniegšanu ŠĶIRĒJIESAS nolēmuma piespiedu izpildei.
165. ŠĶIRĒJIESAS nolēmums, kurš izpildāms Latvijā, ir izpildāms atbilstoši Latvijas Republikas Civilprocesa likuma noteikumiem.

166. ŠĶIRĒJIESAS nolēmums, kurš izpildāms ārpus Latvijas, ir izpildāms atbilstoši 1958.gada 10.jūnija Nujorkas Konvencijai par ārvalstu arbitražas spriedumu atzīšanu un izpildi.
167. Gadījumā, ja netiek samaksāts papildus šķirējtiesneša honorārs, šķirējtiesas dibinātājs patur tiesības vērsties vispārējās jurisdikcijas tiesā, par parāda piedziņu.
168. Tiesvedības dokumenti pēc šķirējtiesas procesa pabeigšanas, glabājami, ievērojot šķirējtiesu likuma prasības.

TIESVEDĪBAS IZMAKSAS

Prasības summa	Tiesvedības maksa	Viena šķirējtiesneša honorārs	
		Izskatot lietu rakstveida procesā	Izskatot lietu mutvārdū procesā
Līdz 1000 EUR	EUR 400	EUR 100	EUR 150
No 1001 EUR līdz 7000 EUR	EUR 700	EUR 100	EUR 150
No 7001 EUR līdz 40000 EUR	EUR 1200	EUR 100	EUR 150
No 40001 EUR līdz 140000 EUR	EUR 1400	EUR 100	EUR 150
No 140001 EUR līdz 700000 EUR	EUR 1900	EUR 200	EUR 300
Virs 700001 EUR	EUR 3800	EUR 300	EUR 450
Nemantiskas prasības	EUR 350	EUR 100	EUR 150

169. Ja lieta tiek skatīta mutvārdū procesā, šķirējtiesneša honorārs tiek reķināts par vienu šķirējtiesas sēdi. Pusei, kura vēlas, lai šķirējtiesas lieta tiktu skatīta mutvārdū procesā, nepieciešamības gadījumā ir jāpiemaksā trūkstošā šķirējtiesneša honorārs vai honorāra daļa.
170. Pusei, kura vēlas, lai šķirējtiesas sēde tiktu protokolēta, jāsamaksā atlīdzība par sekretāra pakalpojumiem EUR 100,00 apmērā par katru šķirējtiesas sēdes protokolešanu.
171. Atlīdzību par tulka vai eksperta pakalpojumiem nosaka šķirējtiesa.
172. Šķirējtiesneša ceļa un uzturēšanās izdevumu apmēru nosaka, vadoties pēc šķirējtiesneša iesniegtā aprēķina un to pamatojošiem dokumentiem. Veicot aprēķinus ir uzskatāms, ka ceļa izdevumi sastāda EUR 2,00 apmērā par kilometru, savukārt uzturēšanās izdevumi EUR 100,00 apmērā dienā.
173. Atlīdzība par lietas materiālu kopēšanu ir EUR 1,00 par lappusi.
174. Ja puse vēlas, lai šķirējtiesneša paraksts būtu apstiprināts notariāli, tai iesniedzot attiecīgu rakstveida pieteikumu, jāsamaksā EUR 70,00.
175. Iesniedzot pieteikumu par sprieduma izskaidrošanu, jāsamaksā EUR 300,00.
176. Ja PUZE lūgusi izsūtīt lietas materiālu kopijas, tai jāapmaksā pasta izdevumi EUR 5,00 apmērā.

Jelgava, 2017.gada 28.februārī

Biedrība ARBITRS
valdes priekssēdētāja
/Agnese Krūmiņa/
z.v.